

Polityka Ochrony Praw Dziecka w Fundacji ITAKA- Centrum Poszukiwań Ludzi Zaginionych

Fundacja ITAKA ustanowiła i wdrożyła w Fundacji Politykę Ochrony Praw Dziecka i zapewnienia im bezpieczeństwa.

1. Fundacja ITAKA posiada dokument Polityki Ochrony Praw Dziecka. Dokument jest obowiązujący od dnia jego podpisania.
2. Cały zespół obsługujący 116 000, w tym wolontariusze oraz stażyści, znają treść dokumentu Polityki Ochrony Praw Dziecka.
3. Zapisy zawarte w dokumencie Polityki Ochrony Dzieci Praw Dziecka obowiązują wszystkich pracowników, wolontariuszy i stażystów
4. Zarząd Fundacji wyznaczył osoby odpowiedzialne za monitoring realizacji Polityki Ochrony Praw Dziecka i jej rola oraz zadania są jasno określone.

I. Zasady ogólne Polityki Ochrony Praw Dziecka

Przyjęta w 1989 r. Konwencja o Prawach Dziecka, nazywana światową konstytucją praw dziecka, zawiera szeroki katalog zobowiązań państwa wobec każdego dziecka do 18 roku życia. Polska ratyfikowała Konwencję w 1991 r.

Status dziecka oparto w Konwencji na następujących założeniach:

- 1) dziecko jest samodzielnym podmiotem, ale ze względu na niedojrzałość wymaga szczególnej ochrony prawnej;
- 2) dziecko jako istota ludzka wymaga poszanowania jego tożsamości, godności i prywatności;
- 3) rodzina jest najlepszym środowiskiem wychowawczym;
- 4) państwo ma wspierać rodzinę, ale nie wyręczać rodziny w jej funkcjach.

Tworząc system ochrony dziecka kierowano się 4 zasadami: dobra dziecka, równości, poszanowania praw i odpowiedzialności obojga rodziców oraz pomocy państwa.

Polityka Ochrony Praw Dziecka Fundacji ITAKA opiera się na powyższych założeniach i tymi zasadami się kieruje.

II. Standardy

Osoba małoletnia, która staje się beneficjentem Fundacji, powinna być traktowana w sposób szczególny. Podstawową zasadą pracownika Fundacji ITAKA w kontaktach z małoletnim jest jego dobro.

W Fundacji ITAKA przestrzegane są następujące standardy związane z ochroną dzieci:

Standard 1. Fundacja ustanowiła i wprowadziła w życie Politykę Ochrony Dziecka i zapewnienia dzieciom bezpieczeństwa.

1. Fundacja posiada dokument Polityki Ochrony Praw Dziecka.
2. W dokumencie Polityki Ochrony Praw Dziecka zapisane są:
  - procedury zgłaszania podejrzeń oraz podejmowania interwencji, które określają krok po kroku, jakie działanie należy podjąć w sytuacji krzywdzenia dziecka lub zagrożenia jego bezpieczeństwa ze strony osób obcych, członków rodziny, personelu placówki oraz rówieśników,
  - zasady ochrony danych osobowych dziecka, które określają sposób przechowywania i udostępniania informacji o dziecku oraz zasady ochrony wizerunku dziecka, które określają sposób jego utrwalania i udostępniania,
  - zasady dostępu dzieci do Internetu oraz ochrony dzieci przed szkodliwymi treściami
  - zasady bezpiecznych relacji personel placówki - dziecko, określające jakie zachowania są niedozwolone w kontakcie z dzieckiem.
3. Cały personel Fundacji, w tym wolontariusze oraz praktykanci i stażyści, znają treść dokumentu Polityki Ochrony Praw Dzieci.
4. Zapisy zawarte w dokumencie Polityki Ochrony Praw Dziecka obowiązują wszystkich członków personelu placówki, w tym wolontariuszy oraz praktykantów i stażystów.
5. Zarząd Fundacji wyznaczył osobę odpowiedzialną za monitoring realizacji Polityki Ochrony Praw Dziecka i jej rola oraz zadania są jasno określone.

Standard 2. Fundacja prowadzi bieżącą ocenę przestrzegania przez pracowników, wolontariuszy i stażystów Fundacji realizacji zapisów zawartych w dokumencie Polityki Ochrony Praw Dziecka.

1. Rekrutacja pracowników w placówce odbywa się według zasad, które obejmują m. in. ocenę przygotowania kandydatów do pracy z dziećmi oraz weryfikację dostarczanych przez osoby rekrutowane i zatrudniane referencji.
3. Wszyscy pracownicy, w tym wolontariusze i stażyści, są zobowiązani złożyć oświadczenia dotyczące niekaralności lub toczących się wobec nich postępowań karnych lub dyscyplinarnych za przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności oraz przestępstwa z użyciem przemocy na szkodę.

Standard 3. Fundacja zapewnia swoim pracownikom edukację w zakresie ochrony dzieci i pomocy dzieciom w sytuacjach zagrożenia.

1. Rozpoczynając pracę w Fundacji wszyscy członkowie personelu, w tym wolontariusze, stażyści przechodzą szkolenie w zakresie ochrony dzieci obejmujące zapoznanie z obowiązującą w placówce Polityką Ochrony Dzieci.
2. Wszyscy członkowie personelu, w tym wolontariusze i stażyści Fundacji zostali przeszkoleni w zakresie rozpoznawania symptomów krzywdzenia dzieci.
3. Wszyscy członkowie personelu, w tym wolontariusze i stażyści Fundacji zostali przeszkoleni w zakresie odpowiedzialności prawnej pracowników, zobowiązanych do podejmowania interwencji.

4. Wszyscy członkowie personelu, w tym wolontariusze i stażyści Fundacji zostali przeszkoleni w zakresie procedury "Niebieska Karta".

5. Pracownicy Fundacji mają łatwy dostęp do danych kontaktowych lokalnych placówek, które zajmują się ochroną dzieci oraz zapewniają pomoc w nagłych wypadkach (policja, sąd rodzinny, centrum interwencji kryzysowej, ośrodek pomocy społecznej, placówki ochrony zdrowia).

6. Przynajmniej jeden pracownik Fundacji został przeszkolony w zakresie metod i narzędzi edukacji dzieci na temat ochrony przed przemocą i wykorzystywaniem oraz bezpieczeństwa w sieci i dysponuje scenariuszami zajęć oraz materiałami edukacyjnymi dla dzieci. Fundacja do tego zadania wyznaczyła Annę Nitę, psycholog Fundacji.

Standard 4. Fundacja oferuje rodzicom edukację w zakresie wychowania dzieci bez przemocy oraz ochrony ich przed przemocą i wykorzystywaniem.

1. W Fundacji są dostępne, przydatne dla rodziców, informacje na temat:

- wychowania dzieci bez przemocy,
- ochrony dzieci przed przemocą i wykorzystywaniem,
- zagrożeń bezpieczeństwa dziecka w Internecie,
- możliwości podnoszenia umiejętności wychowawczych,
- danych kontaktowych placówek zapewniających pomoc i opiekę w trudnych sytuacjach życiowych.

2. Wszyscy rodzice, biorący udział w działaniach Fundacji są zapoznawani z obowiązującą w placówce Polityką Ochrony Praw Dziecka.

Standard 5. Fundacja oferuje dzieciom edukację w zakresie praw dziecka oraz ochrony przed zagrożeniami przemocą i wykorzystywaniem.

1. Podczas prowadzonych przez pracowników Fundacji spotkań, warsztatów i szkoleń dzieci są informowane o swoich prawach. Każdorazowo część zajęć poświęcona jest ochronie dzieci przed przemocą i informowaniu, do kogo mogą się zgłosić po pomoc w przypadku krzywdzenia lub wykorzystywania.

2. W Fundacji dostępne są materiały edukacyjne dla dzieci na temat praw dziecka oraz ochrony przed zagrożeniami przemocą i wykorzystywaniem seksualnym oraz zasad bezpieczeństwa w Internecie (broszury, ulotki, książki).

3. W Fundacji wyeksponowane są informacje dla dzieci nt. możliwości uzyskania pomocy w trudnej sytuacji, w tym numery bezpłatnych telefonów zaufania dla dzieci i młodzieży.

Standard 6. Fundacja monitoruje i okresowo weryfikuje zgodność prowadzonych działań z przyjętymi zasadami ochrony dzieci.

1. Przyjęte zasady i realizowane praktyki ochrony dzieci są weryfikowane - przynajmniej raz w roku.

2. Fundacja prowadzi konsultacje społeczne z rodzicami/opiekunami oraz dziećmi w celu weryfikacji zasad i praktyk ochrony praw dzieci w ramach Polityki Ochrony Praw Dziecka Fundacji ITAKA.

III. Szczegółowe Zasady Polityki Ochrony Praw Dziecka w Fundacji ITAKA

Na główne elementy Polityki Ochrony Praw Dziecka Fundacji ITAKA składają się:

- 1) Procedury podejmowania interwencji, które określają krok po kroku, jakie działanie należy podjąć w sytuacji zagrożenia życia lub bezpieczeństwa dziecka
- 2) Procedury interwencyjne w przypadku sygnału o zamiarze samobójczym dziecka/nastolatka oraz o doświadczaniu przemocy przez dziecko/nastolatka
- 3) Zasady ochrony danych osobowych dziecka, które określają sposób przechowywania i udostępniania informacji o dziecku oraz zasady ochrony wizerunku dziecka, które określają sposób jego utrwalania i udostępniania
- 4) Zasady rekrutacji pracowników, wolontariuszy, stażystów i praktykantów i monitorowania ich pracy w celu zminimalizowania ryzyka krzywdzenia dzieci
- 5) Wytyczne do monitorowania przestrzegania obowiązujących w Fundacji zasad.

Procedury interwencyjne

A. Procedura w sytuacji przemocy wobec dziecka/nastolatka

Do Fundacji zgłaszane są informacje o doświadczaniu różnego rodzaju przemocy przez dzieci i młodzież – najczęściej dotyczą przemocy w rodzinie, ale także przemocy rówieśniczej.

Przemoc w rodzinie to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszenie ich godności, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy u osób dotkniętych przemocą.

- a) Pracownicy i wolontariusze infolinii 116 000 diagnozują czy informacje przekazywane przez osobę małoletnią są prawdopodobne poprzez zadawanie uszczegóławiających pytań dotyczących okoliczności, przebiegu, czasu i miejsca zdarzenia. Rozmowa służy uzyskaniu jak największej ilości informacji o dziecku. Z każdej rozmowy przygotowywana jest notatka służbowa.
- b) Po ustaleniu personaliów i dokładnych danych osobowych osoby małoletniej podejmowana jest interwencja. W trakcie otrzymania, podczas pracy na Linii Wsparcia, sygnału wskazującego na to, że rozmówca jest ofiarą przestępstwa, jesteśmy zobligowani do interwencji, mocą przepisów prawa:

Art.304 k.p.k. §1. Każdy dowiedziawszy się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu ma społeczny obowiązek zawiadomić o tym prokuratora lub Policję. Przepis art. 191 §3 stosuje się odpowiednio. §2. Instytucje państwowe i samorządowe, które w związku ze swą działalnością dowiedziały się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu są obowiązane niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub Policję oraz przedsięwziąć niezbędne czynności do czasu przybycia organu powołanego do ścigania przestępstw lub do czasu wydania przez ten organ stosownego zarządzenia, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów przestępstwa

Art.12 ustawy o p.p. Osoby, które w związku z wykonywaniem swoich obowiązków służbowych lub zawodowych powzięły podejrzenie o popełnieniu ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie, niezwłocznie zawiadamiają o tym Policję lub prokuratora. Osoby będące świadkami przemocy w rodzinie powinny zawiadomić o tym Policję, prokuratora lub inny podmiot działający na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

- c) Po ustaleniu danych osobowych osoby małoletniej i jej adresu zamieszkania pracownik Fundacji upewnia się w adekwatnej jednostce Opieki Społecznej czy lokalnym Sądzie (u Kuratorskiej Służby Sądowej) czy dana rodzina i sytuacja dziecka jest znana tym instytucjom. Podczas tego kontaktu przekazywane są ze strony Fundacji informacje uzyskane od dziecka z prośbą o wgląd w sytuację rodziny.
- d) Osoba małoletnia otrzymuje informację zwrotną od osoby dyżurującej na Linii, że ta docenia zaufanie jakim obdarzył Fundację ITAKA i utwierdza go w słuszności powiadomienia o problemie naszej Fundacji. Jednocześnie osoba dyżurująca na Linii w sposób zrozumiały informuje osobę małoletnią o tym, że przedstawiona przez nią sytuacja wymaga interwencji osób trzecich i nie wikała się w sytuację „wspólnej tajemnicy”. Osoba dyżurująca na Linii zaznacza, że sygnały przekazane przez dziecko/nastolatka są poważne i wymagają od niego jako osoby dorosłej, która weszła w ich posiadanie stosownej reakcji dla ochrony dziecka.
- e) Kolejnym krokiem jest uzyskanie od osoby małoletniej informacji czy sytuacja, która ją dotknęła została zgłoszona wcześniej innej osobie dorosłej lub innej organizacji.
- f) Osoba dyżurująca na Linii umawia się na kolejny kontakt z osobą małoletnią. Jednocześnie zachęca do jak najszybszego kontaktu z Fundacją gdyby dziecko chciało przekazać dodatkowe informacje o swoich krzywdach.
- g) Podczas rozmowy przekazywane są osobie małoletniej informacje gdzie jeszcze może zwrócić się o pomoc
  - 800 12 12 12 Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka (numer bezpłatny),
  - 800 100 100 Helpline.org.pl (numer bezpłatny),
  - 116 111 Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży (numer bezpłatny).

Przekazywane są także dane kontaktowe do innych miejsc zajmujących się pomocą dzieciom krzywdzonym. Organizacje zajmujące się problematyką przemocy to m.in.:

- Fundacja Mederi – pon.-pt. 8.00-15.00, tel. 22 815-76-03 (Organizacja Pozarządowa zajmująca się przeciwdziałaniem przemocy wobec dzieci);

- Niebieska Linia – pon.-pt. 14.00-22.00 tel. 22 668-70-00 (Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”);
- Fundacja Dzieci Niczyje
- Komitet Ochrony Praw Dziecka

Przypadki przemocy zgłaszanej przez osoby małoletnie omawiane są w zespole Poszukiwań i Identyfikacji (poszerzonym o prawników) i na mocy wspólnej decyzji wybierana jest metoda interwencji. W przypadku podejmowania interwencji wypełniana jest Karta interwencji, będąca załącznikiem nr 2.

B. Procedura w sytuacji zamiaru samobójstwa

Sytuacje wymagające szczególnej troski są związane z sygnałami o zamiarze samobójczym osoby małoletniej oraz o doświadczeniu przez nią przemocy. W przypadku takich telefonów Fundacja zwraca się z prośbą o interwencję do odpowiednich służb lub instytucji.

Z obserwacji Fundacji ITAKA wynika, że wzrasta liczba samobójstw wśród młodych ludzi. Gdy osoba małoletnia kontaktująca się na Linie Wsparcia Fundacji ITAKA deklaruje zamiar popełnienia samobójstwa uruchamiana jest w trybie natychmiastowym procedura interwencyjna wypracowana pomiędzy Policją a Fundacją ITAKA.

Jeśli osoba małoletnia mówi o zamiarze popełnienia samobójstwa, a dyżurujący na Linii Wsparcia nie posiada żadnych szczegółowych informacji o jej miejscu pobytu, zwraca się z prośbą o pomoc do Komendy Stołecznej Policji.

Algorytm reagowania:

1. dzwonimy na numer alarmowy 112 (całodobowy)
2. po zgłoszeniu się operatora 112 natychmiast poprosimy o połączenie do Dyżurnego Stołecznego Stanowiska Kierowania Komendy Stołecznej Policji (powołać się na ustalenia między Fundacją ITAKA a Komendą Stołeczną Policji).
3. w rozmowie z Dyżurnym KSP przekazujemy wszelkie posiadane informacje dotyczące zgłoszeń od osób sygnalizujących zamiar popełnienia samobójstwa (co wiemy o osobie, jakie odkryliśmy czynniki ryzyka samobójczego, numer dzwoniącego, który się wyświetla na telefonie, swoje dane osobowe)
4. informacje przekazujemy też bezpośrednio do Dyżurnego Stołecznego Stanowiska Kierowania Komendy Stołecznej Policji pod numerem 22 603 65 55 (jest całodobowy, ale dyżurny w pierwszej kolejności odbiera 112)

Jeśli informacja przyszła drogą mailową, przesyłamy całą korespondencję mailową będącą w posiadaniu Fundacji (wraz z metryczką techniczną pod tekstem wiadomości) na całodobowo obsługiwaną skrzynkę: dyzurny.ssk@ksp.policja.gov.pl

Jeśli taka sytuacja zdarza się na samodzielny dyżurze, informujemy o zdarzeniu koordynatorów Linii Wsparcia pisząc na mail: koordynatorzy@zaginieni.pl. Powyższa instrukcja dotyczy sytuacji, w której NIE ZNAMY miejsca pobytu osoby, której dotyczy ryzyko samobójstwa.

W sytuacji gdy Fundacja jest w posiadaniu informacji adresowych osoby kontaktującej się - powiadamiamy najbliższą komendę policji z prośbą o pilną interwencję pod wskazanym adresem.

W takiej sytuacji ważne jest zapewnienie przynajmniej dwuosobowej obsady dyżurowej na Linii 116 000. Wówczas pierwsza osoba pozostaje w kontakcie telefonicznym z osobą małoletnią z jednej strony próbując uspokoić sytuację kryzysową, wejść w kontrakt, a z drugiej uzyskać jak najwięcej danych o dziecku i miejscu, w którym przebywa. Druga osoba równolegle przygotowuje i przeprowadza interwencję z policją.

Przypadki takich interwencji są szczegółowo opisywane i w specjalny sposób zaznaczane w Bazie Danych Fundacji ITAKA. Sporządzana jest także notatka ze zdarzenia, będąca załącznikiem nr 1. Notatka ta przedstawiana jest niezwłocznie Zarządowi Fundacji.

C. Ochrona danych osobowych osoby małoletniej

Dane osobowe dziecka podlegają ochronie na zasadach określonych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997r. o ochronie danych osobowych.

Obsługujący 116 000 ma obowiązek zachowania w tajemnicy danych osobowych, które przetwarza oraz zabezpieczenia danych osobowych przed nieuprawnionym dostępem. Każdy zatrudniony otrzymuje i podpisuje upoważnienie do przetwarzania danych osobowych, ważne w czasie zatrudnienia w Fundacji ITAKA.

Dane osobowe dziecka są udostępniane wyłącznie osobom i podmiotom uprawnionym na podstawie odrębnych przepisów.

Dane osobowe dziecka są przekazywane przez Zarząd Fundacji sądom, prokuratorom i policji na ich pisemny wniosek.

Publikacja wizerunku zaginionego dziecka w mediach dokonywana jest na podstawie:

- zgłoszenia o zaginięciu dziecka w jednostce policji
- pisemnej zgody rodziców/opiekunów dziecka złożonej w Fundacji Itaka (podpisany formularz zgłoszenia o zaginięciu)

Decyzja o publikacji w mediach wizerunku zaginionego dziecka w wyniku porwania rodzicielskiego podejmowana jest w każdym przypadku na podstawie wspólnej opinii psychologa i prawnika Fundacji ITAKA, a w razie potrzeby – Zarządu Fundacji.

Załączniki:

Nr 1 – Notatka z przyjęcia informacji dotyczącej ujawnienia przemocy wobec dziecka

Nr 2 - Karta interwencji

Nr 3 - Monitoring standardów pracy

Dokument został podpisany i obowiązuje od 2015 roku. Uzupelnien dokonano w lutym 2016 roku.

Załącznik Nr 1 – Notatka z przyjęcia informacji dotyczącej ujawnienia przemocy wobec dziecka

Imię i nazwisko dziecka

Opis sytuacji, zdarzenia:

Miejscowość, data

Podpis pracownika Fundacji Itaka

Załącznik Nr 2 – Karta interwencji

KARTA INTERWENCJI

1. Imię i nazwisko dziecka
2. Przyczyna interwencji (forma krzywdzenia)
3. Osoba zawiadamiająca o podejrzeniu krzywdzenia
4. Opis działań podjętych przez psychologa, pedagoga, wychowawcę

Data

Działanie

5. Spotkania z opiekunami dziecka.

Data

Działanie

6. Forma podjętej interwencji.
o Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa.
o Wniosek o wgląd w sytuację dziecka.
o Inny rodzaj interwencji. Jaki?.....
.....

7. Dane dotyczące interwencji (nazwa organu, do którego zgłoszono interwencje) i data interwencji.

8. Wyniki interwencji: - działania organów wymiaru sprawiedliwości jeśli szkoła je uzyskała, - działania placówki, - działania rodziców.

Data

Działanie

Podpis pracownika

Załącznik Nr 3 - Monitoring standardów - ankieta

MONITORING STANDARDÓW-ANKIETA

1. Czy znasz dokument Polityki Ochrony Praw Dziecka?   Tak   Nie
2. Czy zapoznałeś się z treścią tego dokumentu?   Tak   Nie
3. Czy stosujesz w swojej pracy zasady zawarte w dokumencie Polityka Ochrony Praw Dziecka?
Tak   Nie
4. Czy w Fundacji ITAKA według Twojej oceny przestrzegana jest Polityka Ochrony Praw Dziecka?
Tak   Nie *
5. Czy zaobserwowałeś naruszenie Polityki Ochrony Praw Dziecka w Fundacji ITAKA?
Tak   Nie *
6. Czy masz uwagi do Polityki Ochrony Praw Dziecka? Jakiej?
.....
.....
.....
7. Jaki punkt/ zagadnienie należałoby do niej włączyć? Dlaczego? Jakiej regulacje proponujesz?
.....
.....
.....
8. Czy jakiś punkt /zagadnienie należałoby usunąć? Jaki? Dlaczego?
.....
.....
.....
9. Czy jakiś punkt zagadnienie należałoby zmienić? Jaki? Dlaczego? W jaki sposób?
.....
.....
.....